

Prinsjesdag: waterbeleid in 2010

Vewin zet in op bescherming kwaliteit drinkwaterbronnen

Met de troonrede van koningin Beatrix, de presentatie van de Miljoenennota en de begrotingsstukken van de diverse departementen is op Derde Dinsdag het regeringsbeleid voor 2010 in grote lijnen uiteengezet. Vewin heeft de beleidsplannen van de diverse ministeries, waarover het waterbeleid is verdeeld, beknopt in kaart gebracht. Per ministerie is aangegeven wat wij van het beleid vinden en welke – aanvullende – maatregelen noodzakelijk zijn voor een goede en betrouwbare drinkwatervoorziening in Nederland. 2009 is het jaar van de inspraak op belangrijke waterplannen: het Nationaal Waterplan, het Besluit Kwaliteitseisen Monitoring Water en de stroomgebiedsbeheerplannen die voortvloeien uit de Kaderrichtlijn Water. De inzet van Vewin is daarbij gericht op de bescherming van de kwaliteit van de drinkwaterbronnen – grondwater en oppervlaktewater – nu en in de toekomst.

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM)

Verbetering van de luchtkwaliteit, bescherming van het landschap en het garanderen van schoon drinkwater. Dat zijn kerntaken van het ministerie van VROM. Verbetering van de milieukwaliteit van bodem en water is van belang voor de bescherming van diverse functies. De voedsel- en drinkwatervoorziening en de natuur zijn afhankelijk van een goede kwaliteit van de bodem, het grondwater en het oppervlaktewater.

Verontreiniging moet daarom zo veel mogelijk worden voorkomen en duurzaam gebruik moet worden gestimuleerd. Daarvoor bestaan verschillende wetten: de Wet Milieubeheer, de Wet Bodembescherming, de nieuwe Drinkwaterwet, het Drinkwaterbesluit, het Besluit bodemkwaliteit en het Besluit Kwaliteitseisen en Monitoring Water. Voor de bescherming van het watermilieu zijn er daarnaast Europese richtlijnen, zoals de Kaderrichtlijn Water, de Grondwaterrichtlijn en de Richtlijn prioritair stoffen. Op basis van de nieuwe Drinkwaterwet bereidt VROM de uitvoering voor van een verplichte benchmark voor drinkwaterbedrijven. Andere taak is het toezicht op de drinkwaterbedrijven middels systeemtoezicht, outputcontroles en periodiek overleg. De aandacht gaat uit naar de kwaliteit van het geleverde drinkwater en de omgang met incidenten en calamiteiten. Verder zal VROM de meerjarenafspraken uit de Interventiestrategie Legionellapreventie uitvoeren, alsmede de rapportage daarvan. De drinkwaterbedrijven controleren circa 4.000 prioritair instellingen in 2010. De VROM-Inspectie zal handhavend optreden, want gebleken is dat bij circa 20 procent van de gecontroleerde instellingen handhaving nodig is.

De Europese Commissie publiceert eind 2009 een nieuw voorstel voor de **Drinkwaterrichtlijn**. **Water Safety Plans** worden hierin verankerd. De partijen van bron tot kraan – waterbeheerder, drinkwaterbedrijf en gebouweigenaar – zijn elk voor hun deel verplicht om kwaliteitsrisico's voor drinkwater te voorkomen. Waterbeheerders en gebouweigenaren moeten nadrukkelijk worden gewezen op hun verantwoordelijkheid. Voor gezond en betaalbaar drinkwater zijn schone bronnen essentieel. De Kaderrichtlijn Water stelt daarom dat de kwaliteit van drinkwaterbronnen niet achteruit mag gaan en zelfs moet verbeteren.

Drinkwaterbronnen moeten van hoge kwaliteit zijn om in Nederland via **eenvoudige zuivering** gezond drinkwater te kunnen maken. VROM moet dit streven **expliciet als beleidsdoel** omarmen en de verankering in alle relevante beleidsonderdelen waarborgen. Nu de Drinkwaterwet gereed is, moet ook het Drinkwaterbesluit snel worden afgerond. Dat besluit moet de solvabiliteitsnorm ruim invullen. De komende jaren staan de **drinkwaterbedrijven** voor omvangrijke (vervangings) investeringen. **Voldoende eigen vermogen** is een noodzakelijke voorwaarde voor doelmatig functionerende bedrijven en voorkomt hogere lasten voor toekomstige generaties.

Het voorliggende **Besluit Kwaliteitseisen en Monitoring Water** (BKMW) schiet tekort bij de bescherming van grond- en oppervlaktewater. Generieke normen voor maximale concentraties van toxische stoffen in drinkwaterbronnen ontbreken. Het BKMW is ook

onduidelijk wat betreft de verantwoordelijkheden (handhaving) als milieukwaliteitseisen niet gehaald worden. **De monitoring moet worden verbeterd.**

Bedrijven hebben een zorgplicht voor volksgezondheid en milieu. De kwaliteitseisen voor schoon drinkwater moeten sterker worden doorvertaald in de toelating en het gebruik van chemicaliën en materialen in Nederland. Vervuilers moeten geprikkeld worden om het gebruik van milieuvreemde stoffen te beperken. Technologische innovaties bieden daartoe mogelijkheden. Dit geldt vooral voor nieuwe stoffen en technieken, zoals nanotechnologie. Voor materialen en chemicaliën die direct in contact (kunnen) komen met drinkwater, moet een Europees toelatingsschema komen. Bij de **toelating van stoffen** moeten **'voorzorg'** en **'de vervuiler betaalt'** leidende principes zijn.

Drinkwater is bij wet een 'dwingende reden van groot openbaar belang'. **Drinkwaterwinning** moet een **zwaarwegend criterium** zijn **bij de ruimtelijke ordening**. Ruimtelijke keuzes mogen niet strijdig zijn met de bescherming van drinkwaterbronnen. Gebiedsdossiers behoren hiervoor bindende – juridisch verankerde – afspraken te bevatten. Het Bestuursakkoord uit 2007 vormt het uitgangspunt voor meer efficiency en transparantie in de keten van waterschappen, drinkwaterbedrijven en gemeenten. **Verbeteringen** moeten **van onderop** tot stand komen. Vooral in de wetgeving moeten belemmeringen voor samenwerking in de **waterketen** weggenomen worden.

Verkeer en Waterstaat (VenW)

De aanbevelingen van de Deltacommissie vormen de basis voor het Deltaprogramma, dat draait om waterveiligheid en voldoende zoetwater. De bestaande programma's voor waterveiligheid krijgen hierin een plaats, met de Deltawet als juridische basis. Bij het realiseren van de wateropgave voor de 21ste eeuw is het advies van de Deltacommissie richtinggevend. Doelstelling is het bereiken van een goede ecologische en chemische kwaliteit van het oppervlaktewater in de stroomgebieden van de grote rivieren, alsmede een goede chemische en kwantitatieve toestand van het grondwater. Dit conform de doelen van de Kaderrichtlijn Water. Oppervlaktewater, overgangwater, kustwater en grondwater moeten voor verdere achteruitgang worden behoed, onder meer door een forse vermindering van lozingen en emissies.

 Maatregelen ten gunste van de **zoetwatervoorziening en waterkwaliteit verdienen meer prioriteit in de Deltawet**. Maatregelen tegen overstroming en tegen droogte moeten in onderlinge samenhang worden ontwikkeld. Extra aandacht voor beschermde gebieden is noodzakelijk. Zoet water is waardevol. De kwaliteit komt als gevolg van klimaatverandering meer onder druk te staan. Verziltting, opwarming en hogere concentraties milieuvreemde stoffen vormen een risicofactor. De zoetwaterbekkens en grote rivieren moeten voor de lange termijn veilig en beschikbaar zijn voor de drinkwatervoorziening. Een zoet IJsselmeer en zoete Biesboschbekkens moeten worden gewaarborgd. De drinkwatersector moet ruimte en faciliteiten krijgen om te innoveren, zodat de productie van drinkwater uit brak grondwater haalbaar wordt. Daarnaast is

de introductie van debietafhankelijke lozingen gewenst om opwarming van rivieren boven de 25° Celsius te voorkomen. Innovaties bij de bron zijn nodig. Kortom: **voorkom verziltting, opwarming en verontreinigingen van drinkwaterbronnen**.

Bij normoverschrijdingen in Nederland ligt de vervuilingbron geregeld in het buitenland. De internationale stroomgebiedscommissies wijzen relevante stoffen aan en stellen normen op. Maar er ontbreken op de lijsten nog altijd stoffen die nu al problemen geven voor Nederlandse drinkwaterbedrijven. Nederland moet in internationaal verband ambitieuzer pleiten voor **internationale stroomgebiedsnormen voor probleemstoffen**.

De kwaliteit van drinkwaterbronnen mag niet achteruitgaan. Goed drinkwater moet via **eenvoudige zuivering** kunnen worden bereid. De hiervoor benodigde maatregelen moeten worden verankerd in Europese **afspraken**, (inter)nationale stroomgebiedsbeheerplannen, het Beheer- en Ontwikkelplan voor de Rijkswatervaten, alsmede in de waterplannen van provincies, waterschappen en gemeenten.

Rijkswaterstaat, waterschappen en provincies zijn de verantwoordelijke beheerders van drinkwaterbronnen. Zij moeten altijd de eindverantwoordelijkheid voor hun bron willen dragen, ook als de oorzaak van de verontreiniging buiten hun domein ligt. Via de methode van **'blauwe knooppunten'** kunnen **doelen** afrekenbaar worden doorvertaald naar andere waterbeheerders, ook wat betreft de **waterkwaliteit**.

Middels de Kaderrichtlijn Water wordt

gewerkt aan verbetering van de kwaliteit van oppervlaktewater. De kosten van vervuiling moeten worden verhaald op de vervuiler, niet op de drinkwaterconsument. Door **handhaving van het principe 'de vervuiler betaalt'** kan worden voorkomen dat milieuvreemde stoffen in het water komen. Vervuilers worden zo geprikkeld te investeren in duurzame innovaties.

EU-lidstaten kunnen mengzones aanwijzen, mits deze de functie van het waterlichaam niet nadelig beïnvloeden, de omvang wordt beperkt en de best beschikbare afvalwaterzuiveringstechnieken worden ingezet. De EU ontwikkelt hiervoor richtlijnen. **Mengzones moeten zodanig worden begrensd, dat ze geen drinkwaterinnamepunten omvatten**, ook niet onder extreem droge omstandigheden.

'Brussel' herziet momenteel de lijst van **prioritaire stoffen**. Bij de afwegingscriteria voor de selectie van stoffen moeten hun **verwachte eigenschappen** meewegen. Nederland is gebaat bij een selectie en stofnormen die voldoende bescherming bieden voor drinkwaterbereiding via eenvoudige zuivering. Glyfosaat, mecoprop en bentazon staan nu al op de nieuwe lijst.

Goed drinkwater is een voorwaarde voor welvaart en welzijn. Integratie van de **bescherming van grond- en oppervlaktewater** om in de toekomst in de deltagebieden wereldwijd betrouwbaar drinkwater te garanderen, mag daarom niet ontbreken **in het programma Water Mondiaal**. De drinkwaterbedrijven nodigen het Rijk uit om dat gezamenlijk vorm te geven.

Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

VWS wil zich goed voorbereiden op grote uitbraken van ziekten, zoals een griepandemie. De preventie van chronische ziekten richt zich op (toekomstige) gezondheidsproblemen. Door onder meer de leefstijl stijgt het aantal chronisch zieken. In het kader van het Convenant Overgewicht start Nederland met een lokale aanpak van overgewicht. De bevolking wordt gestimuleerd gezond te leven. Dit krijgt vorm door de introductie van Epode (*Ensemble Prévenons l'Obésité Des Enfants*), een Franse aanpak om overgewicht bij kinderen terug te dringen. Het kabinet heeft medio 2009 zijn visie op het Olympisch Plan 2028 van NOC*NSF uiteengezet in 'Uitblinken op alle niveaus'. Doel is Nederland op diverse terreinen op olympisch niveau te brengen. Het sportbeleid past goed binnen deze ambitie. Belangrijk beleidsonderwerp in 2010 is het stimuleren van beweging en een actieve leefstijl, vooral onder de jeugd.

 De dreiging van sporen van geneesmiddelen in grond- en oppervlaktewater neemt toe. Hoewel onderzoek van het RIVM uitwijst dat dit ver onder het normniveau is, kunnen geneesmiddelen in de toekomst een gevaar vormen voor het ecologische evenwicht. Hogere kosten voor drinkwaterbedrijven dreigen in dat geval. Met artsen, ziekenhuizen, farmaceuten en VWS moet nu een **convenant** worden afgesloten **voor minder belastend geneesmiddelengebruik**. Schoon, veilig en betaalbaar drinkwater is cruciaal voor de volksgezondheid. De drinkwaterbronnen moeten zo schoon mogelijk zijn. Vewin vindt dat deze bronnen met prioriteit beschermd moeten worden tegen toekomstige emissies van geneesmiddelen.

De drinkwatersector is één van de vitale sectoren die worden opgeroepen zich voor te bereiden op een mogelijke **uitbraak van een griepandemie** en de **continuïteit** van primaire processen te garanderen. Drinkwater-

bedrijven hebben de kritische functies voor de continuïteit van de drinkwatervoorziening geïnventariseerd. Bij **vaccinatie** moeten deze **vitale functies voorrang** krijgen.

Water drinken draagt bij aan een gezonde leefstijl. Kraanwater is van uitstekende kwaliteit, overal beschikbaar, goedkoop en caloriearm. Bovendien heeft water een positief effect op de concentratie. Drinkwaterbedrijven participeren in het Convenant Overgewicht. Vewin vraagt om extra aandacht voor scholieren en pleit voor **bestrijding van obesitas bij de jeugd**, bijvoorbeeld door meer gymnastiekles op scholen.

Nederland wil de **Olympische Spelen van 2028** organiseren, waarbij VWS en sportkoepel NOC*NSF fungeren als aanjager. De Spelen zijn een uitgelezen kans om bewegen en sporten in Nederland te stimuleren en een **brede lobby** te starten voor een **gezonde leefstijl**.

Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)

Nederland voert beleid voor het behoud van biodiversiteit met de vorming van ecologische netwerken: de Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000. Daarin worden kwetsbare soorten beschermd. Eind 2010 moeten de 162 Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. In een groot deel van die gebieden is in 2010 een (concept) beheerplan beschikbaar, waarin staat hoe de natuurdoelen worden bereikt. Inzet is een balans tussen ecologische doelen en ruimte voor economische ontwikkeling en ander gebruik. Het stimuleren van duurzame consumptie en productie is een doelstelling van LNV. Bij het mestbeleid is het streven voor 2010: een nationaal fosfaatoverschot van maximaal 55 miljoen kilogram en een stikstofoverschot van 390 miljoen kilogram.

 Maatregelen voor het realiseren van natuurdoelen in Natura 2000-gebieden moeten volgens Vewin het bestaande gebruik respecteren. Bestaande winningen moeten kunnen meebewegen met de vraag naar drinkwater. Het vergunde onttrekkingniveau op basis van de Grondwaterwet moet daarom de grondslag zijn in de beheerplan-

nen. De drinkwatersector pleit voor **volledige kostencompensatie voor Natura 2000-maatregelen**.

De waterkwaliteitsdoelen worden in veel wateren niet gehaald; de verbetering van de chemische waterkwaliteit stagneert. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen is veelal de oorzaak. Duurzaam gebruik verdient prioriteit. Het uitvoeringsprogramma Diffuse Bronnen moet dit stimuleren. Haalbare en betaalbare resultaten en regionale successen zijn te vinden in het programma 'Schone Bronnen, nu en in de toekomst'. De voorlopers in de **precisie landbouw** moeten navolging krijgen door **extra communicatie** in te zetten voor **haalbare en betaalbare innovaties**.

Eén van de uitkomsten van de Europese Health Check voor het landbouwbeleid is dat de doelen van de Kaderrichtlijn Water moeten worden gehaald. Inkomenssteun moet worden gekoppeld aan het behalen van maatschappelijke doelen. Naast een beloning voor 'groenblauwe' diensten is een extra check

op de **bescherming van drinkwaterbronnen** (kwantiteit en kwaliteit) op zijn plaats. Nederland moet als voorloper in Europa dit beleid verankeren.

Drinkwater en natuur gaan goed samen. Om waterwingebieden te beschermen doen veel drinkwaterbedrijven aan natuurbeheer. Erkenning van de **drinkwaterbedrijven als partners in natuurbeheer** en ze toegang geven tot subsidies, levert alle partijen voordeel op.

In de beleidsbrief Geneesmiddelen 2007 formuleert het kabinet maatregelen om de emissies van geneesmiddelen naar het watermilieu terug te dringen. In het **Convenant Antibioticaresistente Dierhouderij** zijn eind 2008 afspraken met de veeteeltsector gemaakt over de registratie en monitoring van diergeneesmiddelen en de uitwisseling van gegevens. Dit convenant moet worden uitgebreid met de afrekenbare verplichting om het **daadwerkelijke gebruik van antibiotica te reduceren**.

Rijksoverheid

Financiën

Een duurzame leefomgeving is één van de speerpunten van het kabinet. De druk op het milieu moet omlaag wegens de klimaatverandering en uitputting van natuurlijke hulpbronnen. Om verdere aantasting van het milieu te voorkomen, moet anders worden geproduceerd en geconsumeerd. Het kabinet wil dit stimuleren door financiële prikkels in te voeren, waar de mate van milieuvervuiling onvoldoende in de marktprijzen tot uiting komt. Belastingheffing is één van de instrumenten om duurzame productie en consumptie te stimuleren. Ook in 2010 wordt een verdere fiscale vergroening doorgevoerd. Met deze maatregelen wordt nagestreefd dat het principe 'de vervuiler betaalt' een grotere rol gaat spelen in de belastingmix.

 De gemiddelde prijs van drinkwater bestaat voor een kwart uit belastingen en heffingen: belasting op leidingwater, grondwaterbelasting (Rijk), provinciale grondwaterheffing, precario en BTW. Drinkwater is een primaire levensbehoefte die altijd tegen een redelijke prijs voor iedereen beschikbaar moet zijn. Een verlaging van de lasten op drinkwater verlicht ook de (woon)lasten van burgers en het bedrijfsleven. De **belastingdruk** op drinkwater moet dus omlaag.

De **grondwaterbelasting** die het Rijk heft, zorgt voor een forse opwaartse druk op de drinkwatertarieven. Het ministerie van Financiën concludeerde in 2007 dat deze belasting

geen milieudoel meer dient, maar slechts in stand wordt gehouden om algemene middelen te genereren. Deze vanuit milieuoogpunt nutteloze belasting moet worden afgeschaft. Hetzelfde geldt voor **precario**. Het kabinet en de Tweede Kamer hebben in 2005 besloten om precarioheffing op nutsnetwerken af te schaffen. Maar dit is nog steeds niet gerealiseerd. Vewin vindt dat de overheid nu daadkracht moet tonen, zodat precario voor nutsbedrijven per 1 januari 2010 definitief verleden tijd is.

Rijksoverheid

Algemene Zaken (AZ)

Wegens de economische crisis heeft herstel van werk en bedrijvigheid prioriteit. Het kabinetsbeleid mikt op stimulering van de economie voor de korte termijn, herstel van de overheidsfinanciën, een langetermijnagenda voor houdbare collectieve voorzieningen en een structurele impuls voor duurzaamheid en innovatie. In dit kader besteedt AZ in 2010 bijzondere aandacht aan een concurrerende en ondernemende economie, gericht op innovatie en duurzaamheid. Een belangrijk deel

van de stimulering richt zich op versnelling en vereenvoudiging van planprocedures voor infrastructurele en andere grote bouwprojecten. Daarbij gaat het ook om duurzame energie, waterveiligheid en mobiliteit (water en spoor).

 Het Innovatieplatform heeft (drink)water aangemerkt als één van de sleutelgebieden voor de Nederlandse economie en export. Daarbij gaat terecht veel aandacht

uit naar adaptatie- en mitigatiemaatregelen in de infrastructuur wegens de gevolgen van de doorzettende klimaatverandering. Er is echter meer aandacht nodig voor innovaties op het gebied van watertechnologie en het daarvoor noodzakelijke onderzoek, zowel voor drinkwater als voor afvalwaterzuivering. Vewin vraagt het **Innovatieplatform** dringend om een krachtige, nieuwe **impuls voor waterzuiveringstechnologie**.

EZ is binnen het kabinet hoofdverantwoordelijk voor vergroting van het innovatief vermogen van de Nederlandse economie en het project 'Nederland Ondernemend Innovatieland'. EZ werkt aan een Nederland dat sterker, slimmer en schoner uit de crisis komt. Het betekent voor de lange termijn dat de goede uitgangspositie van Nederland moet worden versterkt, zodat Nederland concurrerend is als de wereld economie weer aantrekt. In het kader van de economische crisis neemt het kabinet een aantal stimuleringsmaatregelen: 360 miljoen euro extra in 2009 en 2010 om *research & development* te stimuleren, een extra impuls van in totaal 100 miljoen in 2009 en 2010 voor High Tech Top-projecten, een extra impuls van 60 miljoen voor duurzaam ondernemen, 15 miljoen extra voor windenergie op zee in 2010 (en in totaal 2,4 miljard voor de periode van 2014 tot en met 2029). Dit leidt tot een extra capaciteit van 500 Mega Watt wind op zee, bovenop de geplande 450 Mega Watt.

 Vewin De Nederlandse (drink)water-technologie moet in de wereld voorop blijven lopen. Dit innovatiespeerpunt van het kabinetsbeleid behoeft meer aandacht. Om extra spin-off te genereren moet het kabinet zich sterk maken voor een **Europees Topinstituut voor Watertechnologie**.

Naast grote voordelen kunnen vrije nanodeeltjes in water risico's voor de volksgezondheid vormen. Ze kunnen tot in hersenen en cellen doordringen en zich in organen ophopen. Naar verwachting gaat nanotechnologie een grote vlucht nemen, waardoor ook de emissies naar het watermilieu sterk toenemen. Daarom is nu actie en onderzoek nodig. Uitgangspunt moet zijn dat toekomstige gezondheidsrisico's worden voorkomen, oftewel: hanteer het **voorzorgsprincipe** en pas **nanotechnologie** pas toe na uitvoeriger testen.

Om graafschade aan ondergrondse kabels en leidingen te voorkomen is de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten (**Grondroedersregeling**) opgesteld. Over procedures bij storingsonderhoud en huisaansluitingen volgen nadere besluiten. Dit **mag niet leiden tot hoge** kosten en **administratieve lasten** voor netbeheerders. Huisaansluitingen moeten worden uitgezonderd van de informatie-uitwisseling. Voor storingsonderhoud moeten eenvoudige procedures komen, zolang het informatiesysteem niet '24x7' beschikbaar is.

De nieuwe Drinkwaterwet kent verplichtingen voor drinkwaterbedrijven betreffende aansluiting, leveringszekerheid en beveiliging.

Voor deze verplichtingen moeten de noodzakelijke voorwaarden worden gecreëerd: **rechten voor aanleg van leidingen en toegang tot de ondergrond**. Deze rechten moeten in de herziening van de **Belemmeringenwetgeving** worden vastgelegd.

De Hoge Raad heeft ondergrondse netwerken zoals drinkwaterleidingen als onroerende goederen aangemerkt. Voor netbeheerders biedt deze status nauwelijks voordelen. Registratie bij het Kadaster wordt bij overdracht van netten verplicht. Daarvoor moeten netbeheerders bij de notaris bewijzen de bevoegde aanlegger te zijn. De inschrijving en overdracht van netten wordt hierdoor ernstig belemmerd. Inschrijving bij het Kadaster is bovendien onnodig duur. Dus: **merk ondergrondse netwerken aan als roerende goederen**.

De Warmtewet regelt de levering van **warm tapwater**. Leveranciers van warm tapwatersystemen zijn daarmee vergunningplichtig. EZ moet in dat kader kwaliteitsvoorschriften en criteria opstellen. Voor de levering van warm tapwater moet de leverancier aantoonbaar in staat zijn om te voldoen aan duidelijke voorwaarden in het Drinkwaterbesluit. Oftewel: **waarborg volksgezondheidsaspecten via de Warmtewet en het Drinkwaterbesluit**.

Rijksoverheid

Binnenlandse Zaken (BZK)

De vitale sectoren spelen een essentiële rol bij de bescherming van vitale infrastructuur. Ontwikkelingen als de economische crisis, griep пандemie, klimaatverandering, grondstoffentekorten en internationale spanningen zetten de nationale veiligheid onder druk. Ook in 2010 worden mogelijke dreigingen voor de nationale veiligheid geïdentificeerd en beoordeeld. De Nationale Risicobeoordeling maakt het mogelijk om prioriteiten te stellen in het beleid, ons voor te bereiden op crises, capaciteit te ontwikkelen om dreigingen tegen te gaan en waar nodig voorzorgsmaatregelen te treffen. Bijvoorbeeld ter voorkoming van een uitval van de Nederlandse vitale infrastructuur. In navolging van de voorbereiding op de griep пандemie neemt BZK samen met EZ een voortrekkersrol op zich om de weerbaarheid van vitale infrastructuur tegen ICT-verstoringen en elektrici-

teitsuitval te helpen vergroten en de respons op mogelijke uitval te versterken.

Vewin Drinkwaterbedrijven zijn **crisispartner van de Veiligheidsregio's**. Daarom dienen zij bij een ramp of drinkwaterincident deel te nemen aan het Regionaal Beleidsteam (RBT) en Regionaal Operationeel Team (ROT). Vanuit hun wettelijke taken en bevoegdheden hebben drinkwaterbedrijven de benodigde expertise die onontbeerlijk is bij bestuurlijke besluitvorming rond een (dreigende) drinkwatercrisis.

Afstemming tussen drinkwaterbedrijven en Veiligheidsregio's is cruciaal bij een adequate voorbereiding en respons op crises. Omdat de grenzen van de Veiligheidsregio's en drinkwaterbedrijven niet samenvallen, pleit Vewin voor een **landelijk samenwerkings-**

convenant tussen de 25 Veiligheidsregio's en tien drinkwaterbedrijven. Het gaat daarbij om rampenbestrijding, crisisbeheersing, herstel bij drinkwaterincidenten en bescherming van vitale drinkwaterlocaties. Dergelijke landelijke afspraken moeten regionaal worden ingevuld en geborgd.

Afspraken over verantwoordelijkheden en kostenverdeling moeten helder zijn. Via het Strategisch Overleg **Vitale Infrastructuren** zetten overheden en vitale sectoren zich in om de robuustheid te vergroten en de onderlinge afhankelijkheden te verkleinen. Extra maatregelen om de afhankelijkheid van drinkwater verder te reduceren blijft een eigen verantwoordelijkheid van partijen. Die **eigen verantwoordelijkheid is de basis voor de toewijzing van kosten voor 'Vitaal'**.

Rijksoverheid

Ontwikkelingssamenwerking (OS)

De financieel-economische crisis toont aan dat betere internationale coördinatie nodig is om de uitdagingen van deze tijd aan te kunnen. Dat geldt zeker voor de uitdaging om in 2015 de millenniumdoelen (MDG's) van de Verenigde Naties te halen. Hoewel de afgelopen jaren in veel landen vooruitgang is geboekt bij het bestrijden van armoede, is dit op een aantal terreinen niet of nauwelijks het geval geweest. De regering is van plan om ook in 2010 bij te dragen aan het vermindere van de achterstanden bij het behalen van de MDG's. Echter, de middelen voor het bereiken van de Nederlandse doelstellingen voor drinkwater en sanitatie nemen wegens het

dalende budget met circa 30 procent af. Daardoor wordt de realisering van de outputdoelen voor sanitatie en drinkwater vertraagd. Of die doelen uiteindelijk worden gerealiseerd, hangt af van het beschikbare ODA-budget in de komende jaren.

Vewin Nederland heeft besloten een substantiële bijdrage te leveren aan de millenniumdoelen van de Verenigde Naties: schoon drinkwater en sanitatie voor 50 miljoen mensen (hygiëne en afvalwaterzuivering). Het bereiken van de **millenniumdoelen** is nog ver weg. Extra inzet is nodig, vooral bij de doelen voor sanitatie. De watersector kan

haar inspanningen verhogen, vooral nu de motie van de Kamerleden Ad Koppejan en Jan Boelhouwer onderdeel is van de Drinkwaterwet. De drinkwaterbedrijven stellen maximaal 1 procent van hun jaaromzet beschikbaar voor ontwikkelingsamenwerking. De minister wil deze bijdragen verdubbelen. Drinkwaterbedrijven, waterschappen, bedrijven en NGO's kunnen de Nederlandse inspanning in de komende jaren (2010-2015) samen gestalte geven. Vewin roept het kabinet op deze inzet te steunen – bilateraal, multilateraal én mondiaal – en vraagt **ondersteuning voor drinkwaterprojecten in ontwikkelingslanden**. Actie is nu geboden!